

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 126 โรงเรียน ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 123 คน
1.2 ครูผู้สอน	จำนวน 1,150 คน
รวมประชากรทั้งสิ้น	จำนวน 1,273 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ซึ่งได้มาจากการใช้วิธีการสุ่มตามสูตรการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 386 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 95 คน และครูผู้สอน 291 คน รวมทั้งหมด 386 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 รวบรวมรายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยแบ่งโรงเรียนเป็นรายอำเภอ ดังนี้

โรงเรียนเขตอำเภอท่ายาง	จำนวน 44 โรงเรียน
โรงเรียนเขตอำเภอบ้านลาด	จำนวน 30 โรงเรียน
โรงเรียนเขตอำเภอชะอำ	จำนวน 26 โรงเรียน
โรงเรียนเขตอำเภอแก่งกระจาน	จำนวน 23 โรงเรียน

2.2 รวบรวมจำนวนประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 386 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 95 คน และครูผู้สอน 291 คน

2.4 คำนวณสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอโดยวิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.5 สุ่มรายชื่อโรงเรียนโดยการจับสลากให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 386 คน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1. ท่ายาง	44	482	34	122
2. บ้านลาด	30	250	23	63
3. ชะอำ	26	213	20	54
4. แก่งกระจาน	23	205	18	52
รวมทั้งสิ้น	123	1,150	95	291
	1,273		386	

ที่มา (ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2, กุมภาพันธ์ 2556)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) โดยกำหนดช่วงคะแนนของแต่ละพฤติกรรม ให้มีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา โดยให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา
2. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. สร้างแบบสอบถาม โดยคำนึงถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา มีรายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม 37 ข้อ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ แนวคิดของ เรนซิส ไลเคิร์ต (Rensis Likert, 1961 อ้างถึงใน สุพจน์ วิชัยศรี, 2550 : 12) ดังนี้

- 1) ด้านการเป็นผู้นำ จำนวน 8 ข้อ
- 2) ด้านการจูงใจ จำนวน 6 ข้อ
- 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ
- 4) ด้านการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ
- 5) ด้านการกำหนดเป้าหมาย จำนวน 6 ข้อ
- 6) ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถาม 24 ข้อ การมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาตามกรอบการสังเคราะห์แนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980 อ้างถึงใน สุเทพ สังกะเพส, 2550 : 35) อลิน รพีพัฒน์ (2547 : 49) อภิญา กังสนารักษ์ (2548 : 14-15) ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2548 : 143) (สถาบันวิจัยสังคมและสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545 อ้างถึงใน ปาริชาติ สถาปัตตานนท์และคณะ, 2549 : 23-24) และสมคิด พรหมจู้ และคณะ (2550 : 14) ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม จำนวน 4 ข้อ
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน จำนวน 4 ข้อ
- 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา จำนวน 4 ข้อ
- 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 4 ข้อ

- 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 4 ข้อ
- 6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 4 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งทางด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ
 - 5.1 นางสาวสุนีย์ เกียรติมาพรศักดิ์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล การจัดการศึกษา
 - 5.2 นายถิ่น เทียนหอม ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนชลประทานแก่งกระจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
 - 5.3 นายวีระ น้อยสง่า ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดกุฎี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และการใช้ภาษา (Wording)
6. รวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ทั้งนี้คำนวณค่า IOC ของแบบสอบถามเป็นรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนวัดยาง(เย็นประชาสรรค์) โรงเรียนวัดดอนไก่อี้อยู่ และโรงเรียนปรีดิรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาร์ค (Cronbach, 1970 : 113) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ภาพรวมทุกด้านเท่ากับ 0.8973 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา จำแนกตามรายด้าน ดังนี้
 - ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.936 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
 - 1) ด้านการเป็นผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.894
 - 2) ด้านด้านการจูงใจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.894
 - 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.895

- 4) ด้านการตัดสินใจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.894
- 5) ด้านการกำหนดเป้าหมาย มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.895
- 6) ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.894

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.892 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.934
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.894
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.895
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.899
- 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.898
- 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.899

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับแก้ไขครั้งสุดท้าย แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามสำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยวางแผนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ระบุในคำชี้แจงเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อดำเนินการแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัยโดยตรงตามเวลาที่กำหนด
3. เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งและเก็บคืนด้วยตนเองและส่งทางจุดประสานของแต่ละอำเภอ ได้แบบสอบถามคืนมาและสมบูรณ์จำนวน 386 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้ง 386 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัสในแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามดังกล่าวไปคำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดให้ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยวิเคราะห์(Unit of Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

- 1.2 วิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายระดับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ เบสท์ (Best, 1981 : 182) รายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

2. วิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)